خبر

پیام تسلیت رهبر انقلاب در پی درگذشت مرحوم آیت‌الله شفیعی

رهبر انقلاب اسلامی درگذشت فقیه مجاهد و آگاه، آیت‌الله سیدعلی شفیعی، عضو مجلس خبرگان رهبری را تسلیت گفتند. به گزارش ایسنا، متن پیام حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به این شرح است: «بسم الله الرحمن الرحیم، درگذشت فقیه مجاهد و آگاه، ابوالشهید مرحوم آیت‌الله آقای حاج سیدعلی شفیعی رحمت‌الله علیه را که از علمای وارسته خوزستان بودند، به خاندان گرامی و شاگردان و ارادتمندان ایشان و همه مردم اهواز تسلیت عرض می‌کنم. این عالم پرهیزگار، علاوه بر عضویت در مجلس خبرگان، دارای سابقه جهادی و خدماتی از دوران جنگ تحمیلی هشت‌ساله تا اکنون بودند و ان‌شاءالله با قبول الهی، مشمول رحمت و مغفرت خداوند می‌باشند».

رئیس قوه قضائیه دستور داد
با اخلالگران در نظام اقتصادی کشور برخورد شود

رئیس قوه قضائیه گفت: کسانی که در راستای هدف دشمن، فشار مضاعف بر مردم و معیشت مردم وارد می‌آورند، کسانی که حتی ممکن است قصدشان با قصد دشمن یکسان نباشد، اما عملا با کاری که می‌کنند، همان خواسته دشمن را تأمین می‌کنند. باید به این افراد، هشدار و انذار دهیم و چنانچه توجه نکردند، ضروری است از طریق دستگاه‌های ذی‌صلاح، با جدیت تعقیب و مجازات شوند. به گزارش مرکز رسانه قوه قضائیه، حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای، طی سخنانی در نشست شورای‌عالی قوه قضائیه، با اشاره به توطئه‌های مستمر دشمن برای ضربه‌زدن به ایران اسلامی، اظهار کرد: دشمنان طی سال‌های گذشته نهایت تلاش خود را مصروف کردند تا تاب‌آوری مردم ما را کاهش دهند؛ از تحریم‌های به نظر خودشان فلج‌کننده تا جنگ تحمیلی؛ آنها همه این توطئه‌ها را برای ضربه‌زدن به مردم ما به کار بستند، اما مقصودشان حاصل نشد، بنابراین امروز شاهد هستیم که دشمن برای کاهش تاب‌آوری مردم، بر روی عملیات روانی و فشار اقتصادی و معیشتی به صورت هم‌زمان، متمرکز شده است. در شرایط فعلی، وظیفه ما بسیار سنگین و خطیر است؛ نباید لحظه‌ای از حربه‌ها و ترفندهای دشمن غافل شویم. رئیس قوه قضائیه تصریح کرد: کسانی که در راستای هدف دشمن، فشار مضاعف بر مردم و معیشت مردم وارد می‌آورند، کسانی که حتی ممکن است قصدشان با قصد دشمن یکسان نباشد، اما عملا با کاری که می‌کنند همان خواسته دشمن را تأمین می‌کنند؛ باید به این افراد، هشدار و انذار دهیم و چنانچه توجه نکردند، ضروری است از طریق دستگاه‌های ذی‌صلاح، با جدیت تعقیب و مجازات شوند؛ مجازاتی که متناسب با عمل آنها در شرایط امروزی است. باز هم تأکید می‌کنم که حتی ممکن است قصد این افراد ضربه به نظام نیز نباشد، اما عمل‌شان، همان خواسته دشمن را محقق می‌کند. رئیس دستگاه قضا در ادامه با اشاره به مفاد قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور، گفت: در ماده ۲ قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور، مقوله «علم به مؤثربودن اقدام در مقابله با نظام» نیز قید شده است؛ به این معنا که ممکن است قصد فرد با قصد دشمن یکسان نباشد، اما وقتی به او انذار می‌دهند که چنانچه این کار را کنید همان خواسته دشمن محقق می‌شود و خودبه‌خود به نظام ضربه می‌خورد و فرد با وجود علم‌داشتن، مرتکب همان کار می‌شود، دراین‌صورت نیز جرم اخلال در نظام اقتصادی شکل می‌گیرد و عمل فرد می‌تواند در حد فساد فی‌الارض باشد. در ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی نیز فساد فی‌الارض، تعریف و مفسد فی‌الارض، معرفی شده است؛ یکی از مصادیق این مبحث، اخلال در نظام اقتصادی کشور است. او ضمن تأکید بر برخورد قانونی و قاطع با مخلان امنیت روانی و اقتصادی مردم گفت: کسانی که با عملیات روانی دشمن همراهی می‌کنند، کسانی که علیه معیشت مردم و کسب‌وکار مردم اقدام می‌کنند؛ باید با این افراد با توجه به قوانین موجود از جمله «قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور» و «قانون مجازات اسلامی» برخورد کرد؛ این موضوعی است که دادستان‌های ما، دادگاه‌های ما، تجدیدنظرهای ما و ضابطان و دستگاه‌های امنیتی ما باید به آن توجه و التفات داشته باشند. محسنی‌اژه‌ای اظهار کرد: مجازات‌های این مجرمان نیز باید متناسب با شرایط امروز باشد. چند روز پیش، پرونده‌ای مرتبط با تعزیرات را مطالعه می‌کردم. در آن پرونده، برای فردی که مقادیر درخورتوجهی برنج احتکار کرده بود، مبلغی جریمه لحاظ شده بود. باید تأکید کرد که این جریمه لحاظ‌کردن‌ها کفایت نمی‌کند و ضروری است وفق قانون، با عنایت به شرایط امروز جامعه، مجازات‌های بازدارنده‌ای برای محتکران و سایر اخلال‌گران در نظام اقتصادی کشور، تجویز کرد.

با همدست اخلالگر و محتکر و قاچاقچی در دستگاه‌های اجرائی و غیراجرائی برخورد شدید شود

رئیس قوه قضائیه با اشاره به ضرورت برخورد با زمینه‌سازان جرم اخلال در نظام اقتصادی، بیان کرد: قطعا باید وفق قانون و با قاطعیت و به صورت بازدارنده با اخلال‌گران در نظام اقتصادی، محتکران و قاچاقچیان سوخت و سایر قاچاقچیان، برخورد کرد، اما از آن سو نباید از کسانی که زمینه این قبیل جرائم و فسادها را نیز فراهم می‌کنند، گذشت. باید بیش از معلول‌ها، بر روی علت‌ها تمرکز کنیم. کسی که در داخل دستگاه‌های اجرائی و غیراجرائی، همدست اخلالگر و محتکر و قاچاقچی می‌شود، قطعا طبق قانون، مورد برخورد شدید قرار خواهد گرفت. ما این قبیل مسائل را جدی می‌گیریم.

با صادرکننده کارت بازرگانی برای غیربازرگان برخورد شود

رئیس دستگاه قضا در ادامه به مبحث نوسانات ارزی اشاره کرد و گفت: در مسئله نوسانات ارز، علاوه بر آسیب‌شناسی، باید عوامل این مسائل شناسایی شوند و چنانچه کسی مقصر است، نباید تقصیر او دست‌کم گرفته شود. چندی پیش معاون ارزی بانک مرکزی اعلام کرد که ۱۸ میلیارد دلار ارز حاصل از صادرات به کشور بازنگشته است؛ درحالی‌که بازگشت این مقدار ارز می‌تواند برطرف‌کننده بسیاری از نیازمندی‌های دولت باشد. از سویی دیگر مسئول دیگری از بانک مرکزی اعلام کرد که ۹۰۰ کارت بازرگانی اجاره‌ای با ۱۵ میلیارد دلار تعهد ارزی شناسایی شده است. خب، چه کسی این کارت‌های بازرگانی را صادر کرده است؟ چه کسی تشخیص داده است که گیرنده این کارت‌ها، حقیقتا بازرگان است؟ آنها مسئول هستند. نمی‌توان ساده از کنار کار آنها گذشت. بله، قطعا کسی که کارت بازرگانی خود را به فرد دیگری داده است و او ارز حاصل از صادرات را بازنگردانده، مقصر است، اما تکلیف کسی که برای یک فرد غیراهل که بازرگان نیست کارت بازرگانی صادر کرده چه می‌شود؟ به رئیس سازمان بازرسی کل کشور و دیگر مسئولان ذی‌صلاح دستور مؤکد می‌دهم که به این قبیل موضوعات توجه جدی کنند و در شناسایی و برخورد با مرتکبان و عوامل نوسانات ارزی، تسریع داشته باشند. قطعا کسانی که در این زمینه‌ها مقصرند یا قصور دارند و کم‌کاری و اهمال کرده‌اند، قابل اغماض نیستند و این روند قابل ادامه نیست. رئیس عدلیه در بخش نخست سخنانش در نشست امروز، پیشاپیش سالروز ولادت باسعادت امیرالمؤمنین علی(ع) را تبریک و تهنیت گفت و با گرامیداشت یوم‌الله نهم دی، روز بصیرت و میثاق امت با ولایت، به توطئه‌های دشمنان در مقطع سال ۱۳۸۸ و استمرار این توطئه‌ها تا زمان حال اشاره کرد.

واکاوی تناقض در مواضع و رفتار ایروان در قبال تهران در گفت‌وگو با سیدعلی سقائیان

آدرس غلط پاشینیان

عبدالرحمن فتح‌الهی: اظهارات اخیر نیکول پاشینیان درباره تمایل ارمنستان به امضای توافق شراکت راهبردی با ایران، در نگاه نخست نشانه‌ای مثبت در روابط دوجانبه به نظر می‌رسد، اما قرارگرفتن این موضع‌گیری در کنار تحرکات هم‌زمان ایروان در قبال پروژه موسوم به «مسیر ترامپ»، ابهامات و نگرانی‌های جدی ایجاد می‌کند. طرح این کریدور، که عملا با حضور و نقش‌آفرینی آمریکا و متحدانش در قفقاز جنوبی گره خورده، نه‌تنها با خطوط قرمز امنیت ملی ایران در تضاد است، بلکه می‌تواند زمینه‌ساز تغییرات ژئوپلیتیکی پرهزینه برای کل منطقه شود. دیدار معاون وزیر خارجه ارمنستان با مقام ارشد وزارت خارجه اسرائیل در تل‌آویو و گزارش‌ها درباره گفت‌وگو درباره مسیر ترامپ، این تردید را تقویت می‌کند که ایروان در حال پیگیری یک سیاست دوگانه است؛ از یک سو ارسال پیام‌های اطمینان‌بخش به تهران و از سوی دیگر، همسویی تدریجی با طرح‌هایی که مستقیما منافع ایران را تهدید می‌کند. واکنش صریح مشاور رهبر انقلاب و تأکید بر مخالفت قطعی با هرگونه حضور آمریکا در مرزهای شمالی کشور، نشان می‌دهد تهران این تحرکات را صرفا در حد لفاظی دیپلماتیک تلقی نمی‌کند. در چنین شرایطی، شراکت راهبردی بدون شفاف‌سازی عملی مواضع ایروان، بیش از آنکه یک پروژه واقعی باشد، به ابزاری برای مدیریت مقطعی روابط با ایران شباهت دارد. ادامه این مسیر می‌تواند اعتماد متقابل را تضعیف کرده و ارمنستان را ناخواسته به بخشی از یک بازی پرریسک فرامنطقه‌ای تبدیل کند؛ بازی‌ای که هزینه‌های آن لزوما متوجه طراحان اصلی نخواهد بود. ازاین‌رو، به‌منظور واکاوی میزان انطباق ادعای نیکول پاشینیان با واقعیت‌های میدانی و دیپلماتیک، گفت‌وگویی با سیدعلی سقائیان، سفیر اسبق جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان و تحلیلگر ارشد مسائل قفقاز، انجام داده‌ایم که در ادامه مشروح آن را می‌خوانید.

●●●

اخیرا نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان، از تمایل کشورش برای امضای توافق‌نامه شراکت راهبردی با ایران خبر داده و بر سطح بالای روابط دو کشور تأکید کرده است. این در حالی است که پاشینیان هم‌زمان چندین بار از آغاز عملیات اجرائی پروژه موسوم به «مسیر ترامپ» از سال آینده میلادی سخن گفت. همچنین اوایل آذرماه، واهان کوستانیان، معاون وزیر امور خارجه ارمنستان، با ادن بارتال، مدیرکل وزارت امور خارجه اسرائیل، در تل‌آویو دیدار کرد که شنیده‌ها از بحث محوری مسیر ترامپ بین مقامات ارمنی و اسرائیلی حکایت دارد. متعاقب این دیدار، علی‌اکبر ولایتی، مشاور رهبر انقلاب در امور بین‌الملل، طی دیدار با گریگور هاکوپیان، سفیر ارمنستان در تهران، بر مخالفت قطعی ایران با طرح موسوم به «ترامپ» در قفقاز تأکید کرد و هرگونه حضور آمریکا در مرزهای شمالی کشور را تهدیدی جدی برای امنیت ملی دانست. این تحولات در حالی رخ داد که اخیرا عباس عراقچی نیز با هدف موازنه‌سازی در برابر ایروان به جمهوری آذربایجان سفر کرد. حال این پرسش مطرح است که آیا اظهارات پاشینیان درباره شراکت راهبردی با ایران صرفا نوعی لفاظی دیپلماتیک و فرار رو به جلو برای مدیریت روابط با تهران است یا اینکه ارمنستان واقعا به دنبال انعقاد یک توافق راهبردی بلندمدت با ایران است؟

بله من هم معتقدم که این دست مواضع از سوی نخست‌وزیر ارمنستان هم‌زمان با تحرکات ایروان، صرفا برای کاهش حساسیت‌ها در تهران است. درباره دولت آقای پاشینیان، به‌ویژه سفر چند هفته پیش معاون وزیر امور خارجه ارمنستان به سرزمین‌های اشغالی، باید صراحتا بگویم که این اقدام برای من بسیار عجیب و قابل انتقاد است. زمان‌بندی این سفر، یکی از بدترین زمان‌های ممکن بود. در شرایطی که نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در دادگاه بین‌المللی به جنایات جنگی متهم است و شاهد کشتار ده‌ها هزار انسان بی‌گناه که بخش عمده آنان زنان، کودکان و افراد ناتوان‌اند، هستیم و همچنان روند ویرانگری و جنایت ادامه دارد، اعزام مقام ارشد دیپلماتیک ارمنستان به سرزمین اشغالی به هر نامی و با هر توجیهی، اقدامی بسیار سؤال‌برانگیز است.

البته این به معنای تعیین‌تکلیف تهران برای ایروان نیست که...

بله. ما نمی‌توانیم به یک کشور مستقل چون ارمنستان بگوییم با چه کسی رابطه داشته باشد یا نه، ولی به اعتقاد من این حرکت در عمل نوعی بی‌اعتنایی و حتی دهن‌کجی به آرمان فلسطین تلقی می‌شود؛ نه‌فقط برای مسلمانان، بلکه برای وجدان انسانی. من واقعا نمی‌دانم آقای پاشینیان چگونه می‌خواهد این اقدام را توجیه کند.

تحلیل شخصی‌تان چیست؟

تحلیل شخصی من این است که این رفتار بیشتر در راستای نوعی امتیازدهی یا خودنمایی سیاسی برای جلب نظر دولت ترامپ انجام شده است.

به چه معنا؟

به این معنا که ارمنستان با چنین اقداماتی می‌خواهد نشان دهد در مسیر برنامه‌های اعلام‌شده آمریکا، از جمله طرح موسوم به «چهارراه صلح» و پروژه کریدوری مورد نظر واشنگتن، ذیل مسیر ترامپ همراهی می‌کند. این در حالی است که علی‌رغم هشدارهای صریح مقامات رسمی جمهوری اسلامی ایران درباره این کریدور و مخالفت قاطع تهران با حضور نیروهای بیگانه، به‌ویژه آمریکا در منطقه، چنین اقداماتی صورت می‌گیرد و پاشینیان از اقدامات عملی در سال آتی میلادی می‌گوید. اگر چنین شود و مسیر ترامپ عملیاتی شود، من معتقدم حضور شرکت‌های آمریکایی در این پروژه، در نهایت چیزی جز یک پروژه پوششی نخواهد بود و هدف اصلی آن امتیازگیری ژئوپلیتیکی است.

اتفاقا نکته همین‌جاست که اگر معتقدید که ادعای پاشینیان برای توافق راهبردی با ایران صرفا برای کاهش حساسیت ایران است، سفر نخست‌وزیر ارمنستان به روسیه و دیدارش با پوتین هم در همین چارچوب می‌گنجد؟

دقیقا. البته سفری که توسط پاشینیان به مسکو انجام شده و مصاحبه‌هایی که در آنها پیشنهاد امضای تفاهم‌نامه راهبردی با ایران مطرح می‌شود، اگرچه در ظاهر مثبت است، اما باید توجه داشت که جمهوری اسلامی ایران از ابتدای استقلال ارمنستان، فارغ از اینکه چه دولتی در ایروان بر سر کار بوده، همواره روابطی دوستانه، نزدیک و راهبردی با این کشور داشته است. ایران همواره حامی دولت و ملت ارمنستان بوده و تنها کشور همسایه‌ای است که در حفظ مشترکات فرهنگی و تاریخی، به‌ویژه حفاظت از آثار ارامنه در ایران، نقش برجسته‌ای ایفا کرده است.

در مقاطع حساس و بحرانی نیز، از دوران مرحوم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی تا دولت شهید آیت‌الله رئیسی، جمهوری اسلامی ایران همواره در کنار مردم و دولت ارمنستان ایستاده است. با این حال، به نظر من پیشنهاد اخیر پاشینیان برای شراکت راهبردی، بیش از آنکه واقعی باشد، نوعی «آدرس غلط» است؛ چراکه مسیر و فرمانی که دولت او در پیش گرفته، نشان می‌دهد ارمنستان در عمل به دنبال جلب رضایت آمریکا و عملیاتی‌کردن طرح موسوم به «کریدور ترامپ» است. این رفتارها نه‌تنها اعتماد تهران نسبت به اقدامات اخیر ایروان را تقویت نمی‌کند، بلکه آن را تضعیف می‌کند. واقعیت این است که آمریکا هیچ‌گاه دوست کشورهای منطقه نبوده و تجربه نشان داده که در هر نقطه‌ای ابتدا منافع خود، سپس منافع رژیم صهیونیستی و در نهایت اگر چیزی باقی بماند، منافع سایر کشورها را در نظر می‌گیرد. بنابراین، انتخاب این زمان برای چنین تحرکات سیاسی، به‌شدت نامناسب و حتی پرهزینه است.

سؤال مهم‌تری که مطرح می‌شود، این است که تا پیش از این در تحلیل‌های کلان، عمده نگرانی امنیتی ایران متوجه باکو بود و کمتر احساس تهدیدی از سوی ایروان وجود داشت. با توجه به تحرکات اخیر، آیا باید برای سال ۲۰۲۶ نگرانی و حتی تهدید امنیتی از سمت ارمنستان را نیز در نظر گرفت؟

من این تحرکات را در حال حاضر به عنوان «تهدید» مستقیم تلقی نمی‌کنم.

اما چرخش معنادار پاشینیان هم جدی است...

بله و نمی‌توان از کنار آنها به‌سادگی عبور کرد. با توجه به راهبرد بلندمدتی که ناتو برای «نگاه به شرق» از چند دهه پیش تعریف کرده و همچنین سیاست همسایگی ناتو، این نوع تحرکات می‌تواند زمینه‌ساز ورود بازیگران فرامنطقه‌ای به قفقاز جنوبی شود؛ منطقه‌ای که از نظر منابع زیرزمینی و موقعیت ژئوپلیتیکی، بسیار جذاب است. اگر در آینده تدبیر و ابتکار عمل مناسبی به کار گرفته نشود، این روند می‌تواند خطرناک شود، هرچند در کوتاه‌مدت چنین خطری را فوری و قریب‌الوقوع نمی‌بینم. ایران، روسیه و حتی سایر بازیگران منطقه‌ای اجازه نخواهند داد که میدان به‌سادگی در اختیار نیروهای بیگانه قرار گیرد.

ترکیه نگاه متفاوتی ندارد؟

در حال حاضر روابط ایران با آنکارا بسیار خوب است. پیش‌تر نیز در مصاحبه با همین روزنامه شرق برای معادلات سوریه اشاره کرده بودم که شرایط برای دولت آقای اردوغان ساده نخواهد بود. سفر اخیر هاکان فیدان به تهران و همچنین سفر رسمی پیش‌روی آقای اردوغان به دعوت رئیس‌جمهور پزشکیان، نشان‌دهنده اهمیت این رایزنی‌هاست. از سوی دیگر، توافقات میان یونان و رژیم صهیونیستی، نوعی تهدید امنیتی برای ترکیه ایجاد کرده و این تهدید می‌تواند به‌صورت دومینویی بر باکو نیز اثر بگذارد. به نظر من اکنون زمان آن است که همکاری‌های منطقه‌ای تقویت شود و ایران و ترکیه با رایزنی‌های راهبردی، منافع مشترک خود را بازتعریف کنند.

با توجه به اینکه روابط ایران و ارمنستان همواره حسنه بوده و اکنون خود ایروان از شراکت راهبردی سخن می‌گوید، اگر پروژه موسوم به «مسیر ترامپ» در سال ۲۰۲۶ عملیاتی شود، آیا از نظر عملیاتی و میدانی اساسا امکان شکل‌گیری یک شراکت راهبردی واقعی، به‌ویژه در حوزه ترانزیت، اقتصاد و تجارت باقی می‌ماند یا این موضوع صرفا یک لفاظی دیپلماتیک است؟

به طور کلی بله، تحلیل شما درست است. در این رفتار دولت ایروان نوعی تناقض آشکار وجود دارد. از یک سو صحبت از شراکت راهبردی با ایران می‌شود و از سوی دیگر مسیری دنبال می‌شود که با حضور یا نقش‌آفرینی آمریکا، مستقیما منافع جمهوری اسلامی ایران را تهدید می‌کند. ما آمریکا، چه در دوره ترامپ و چه در هر دولت دیگری را دولتی متخاصم می‌دانیم و طبیعی است که هیچ اقدامی را که منافع و امنیت ملی ما را تهدید کند، در منطقه نپذیریم. جمهوری اسلامی ایران همان‌گونه که بارها اعلام کرده، اجازه نخواهد داد تغییرات ژئوپلیتیکی مغایر با منافعش در منطقه شکل بگیرد. همان‌طور که رهبر معظم انقلاب در دیدار با رؤسای جمهور روسیه، ترکیه و دیگر مقامات منطقه‌ای، صراحتا خطوط قرمز جمهوری اسلامی ایران را در قفقاز جنوبی اعلام کردند، این مواضع کاملا روشن است؛ بنابراین اگر این مسیر و این نوع پروژه‌ها بخواهد عملیاتی شود، جمهوری اسلامی ایران قطعا اجازه تحقق آن را نخواهد داد.

سقائیان: در مقاطع حساس و بحرانی، از دوران مرحوم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی تا دولت شهید آیت‌الله رئیسی، جمهوری اسلامی ایران همواره در کنار مردم و دولت ارمنستان ایستاده است. با این حال، به نظر من پیشنهاد اخیر پاشینیان برای شراکت راهبردی با تهران، بیش از آنکه واقعی باشد، نوعی «آدرس غلط» است

حضرت‌عالی تجربه سال‌ها حضور مستقیم در منطقه را داشته‌اید و ارمنستان را هم از نزدیک می‌شناسید. با توجه به این شناخت، آیا واقعا پاشینیان با سیاست‌هایی که در قبال آمریکا و جمهوری آذربایجان در پیش گرفته، ممکن است با چالش جدی از سوی اپوزیسیون این کشور و دیاسپورای ارمنی مواجه شود یا همچنان می‌تواند در دایره قدرت باقی بماند؟

آقای پاشینیان با توجه به سابقه فعالیت مطبوعاتی خود، چند ویژگی مشخص دارد. یکی از نقاط قوت مهم او این است که تاکنون پرونده فساد مالی در دوران مسئولیت اجرائی‌اش نداشته است. این مسئله در جامعه ارمنستان اهمیت زیادی دارد. از سوی دیگر، متأسفانه اپوزیسیونی که در مقابل او قرار گرفته، از نظر سابقه مالی و اقتصادی، کارنامه قابل دفاعی ندارد. مردم ارمنستان هنوز خاطره دوره‌هایی را به یاد دارند که کشور تحت سلطه شبکه‌های مافیایی اداره می‌شد و نارضایتی عمومی گسترده‌ای وجود داشت. به‌همین‌دلیل به نظر من پاشینیان همچنان از پایگاه رأی درخورتوجهی در جامعه برخوردار است. علاوه‌براین دولت پاشینیان توانسته برخی گشایش‌های اقتصادی ایجاد کند، حقوق کارکنان دولتی را افزایش دهد و تا حد زیادی با فساد ساختاری مقابله کند. این موارد، نقاط قوت جدی دولت پاشینیان محسوب می‌شود. براساس این اگر انتخابات آینده برگزار شود، به نظر من شانس اپوزیسیون در مقایسه با آقای پاشینیان کمتر است.

با این شرایط، این سؤال مطرح می‌شود که آیا واقعا امکان تعامل راهبردی پایدار میان تهران و ایروان وجود دارد یا باید گفت ایران عملا در قفقاز تنها مانده است؟ به‌ویژه با توجه به نقش فعال آنکارا، فاصله‌گیری گرجستان و درگیری روسیه در جنگ اوکراین.

من با این تحلیل که ایران قفقاز را از دست داده یا تنها مانده موافق نیستم.

چرا؟

چون این برداشت به نظر من شتاب‌زده است.

واقعیت‌های میدانی و دیپلماتیک چیز دیگری می‌گویند؟

بله، بنابراین ممکن است برخی دوستان تحلیل متفاوتی داشته باشند، اما نگاه شخص من این نیست. اتفاقا گرجستان در ماه‌های اخیر متوجه شده که اتکای بیش از حد به اپوزیسیون متمایل به غرب، الزاما به نفع منافع ملی‌اش نبوده است. شاهد این موضوع، سفر اخیر برخی مقامات گرجستان به تهران است. ضمن آنکه در پرونده اوکراین نیز به نظر من در آینده‌ای نه‌چندان دور شاهد نوعی آتش‌بس یا صلح خواهیم بود؛ چه با حضور زلنسکی و چه بدون او. پس از پایان جنگ اوکراین، قطعا شاهد تغییراتی در معادلات منطقه‌ای با حضور دوباره روس‌ها خواهیم بود که اجازه نخواهند داد پروژه‌های مد نظر غرب به‌راحتی اجرائی شود. روسیه به‌سادگی اجازه حضور نیروهای غربی را در قفقاز نخواهد داد و جمهوری اسلامی ایران نیز چنین اجازه‌ای نخواهد داد. ضمنا درحال‌حاضر هنوز روابط ارمنستان با جمهوری آذربایجان و ترکیه به طور کامل عادی نشده و مرزهای اقتصادی و راهبردی این کشور بسته است. مسیرهای اصلی تجارت و ترانزیت ارمنستان همچنان از طریق دریای سیاه و به‌ویژه مسیر ایران و گذرگاه نوردوز انجام می‌شود، بنابراین بسیار زود است که بخواهیم نتیجه بگیریم ایروان به طور کامل از تهران فاصله گرفته است یا ایران در قفقاز تنها شده است. نباید شتاب زده تحلیل کرد.

بحث شتاب‌زدگی نیست. موضوع پیش‌بینی روند تحولات است. درعین‌حال ابتکار ۳+۳ که در دولت روحانی مطرح و در دولت شهید رئیسی هم پیگیری شد، عملا به نتیجه نرسید. پس تنهایی تهران و شکست ابتکاراتی از این دست نشان از آینده خوبی در قفقاز برای ایران نمی‌دهد؟

من تعبیر «شکست» را برای ابتکار ۳+۳ دقیق نمی‌دانم.

به چه دلیل؟ غیر از این است که فقط چند نشست در حد کارشناسان و معاونان وزرا و نشستی در سطح وزرا، آن‌هم بدون حضور طرف گرجی برگزار شد؟

نکته شما درست است. ولی چون واقعیت این است که معادلات الان تغییر یافته است.

ادامه در صفحه ۳

گزارش

بی‌ثباتی دلار، ثبت سفارش قفل‌شده و رکود معاملات ،تعطیلی صنفی از موبایل‌فروشان تا طلافروشان در پی داشت
اعتراض به بی‌ثباتی ارز

شرق: نوسانات نرخ ارز اعتراض بازاریان تهران را به دنبال داشته است. هرچند متولیان معتقد هستند که کمبودی در بازار کالا وجود ندارد و اعتراضات بازار جنبه روانی دارد اما بازاریان و کارشناسان اقتصاد می‌گویند نوسان مداوم بهای دلار امکان معاملات را سلب و برنامه‌ریزی برای تولید، توزیع و تجارت کشور را دشوار کرده است.

اعتراضات بازار تهران ادامه‌دار شد

از حوالی ساعت ۱۱:۳۰ صبح دوشنبه هشتم دی‌ماه، بخشی از بازار تهران با تعطیلی و نیمه‌تعطیلی واحدهای صنفی روبه‌رو شد. در خیابان جمهوری و محدوده اطراف مجتمع تجاری چارسو، تعدادی از مغازه‌ها فعالیت خود را متوقف کردند و این وضعیت تا ساعات بعد ادامه داشت. براساس مشاهدات میدانی خبرنگار «شرق»، دلیل اصلی این اقدام، نوسانات شدید و بی‌ثباتی نرخ ارز عنوان شده است؛ نوسانی که به گفته کسبه، امکان معامله، قیمت‌گذاری و حتی تأمین کالا را با اختلال جدی مواجه کرده است. دامنه این اعتراض‌ها فقط به خیابان جمهوری محدود نماند و از محدوده لاله‌زار تا سبزه‌میدان و باب‌همایون را در بر گرفت، اما در محدوده میدان امام خمینی باقی ماند و به میدان فردوسی و خیابان انقلاب نرسید. در برخی نقاط، ازجمله سبزه‌میدان و چهارراه استانبول، شماری از بازاریان با سردادن شعارهایی درباره وضعیت اقتصادی و نوسانات ارزی اعتراض کردند و نیروهای امنیتی هم با حضور پررنگ مانع افزایش سطح خشونت در میان معترضان شدند. مشاهدات میدانی از بازار تهران نشان می‌دهد جمعی از بازاریان در اعتراض به وضعیت معیشتی و اقتصادی و نوسانات شدید نرخ ارز، مغازه‌های خود را تعطیل کرده‌اند. در برخی راسته‌ها، سطح فعالیت صنفی به حداقل رسید و بسیاری از واحدها ترجیح دادند برای جلوگیری از ضرر احتمالی، از انجام معاملات خودداری کنند. فعالان بازار می‌گویند بی‌ثباتی نرخ ارز شرایطی ایجاد کرده که نه امکان خرید با اطمینان وجود دارد و نه فروش با قیمت مشخص. به گفته یکی از کسبه بازار، تغییر مداوم قیمت‌ها باعث شده هر معامله‌ای با ریسک زیان همراه باشد و همین موضوع، توقف فعالیت را برای بسیاری از واحدها به گزینه‌ای کم‌هزینه‌تر تبدیل کرده است. در برخی راسته‌ها، مغازه‌ها به صورت نیمه‌تعطیل فعالیت می‌کردند و فروشندگان از اعلام قیمت یا انجام معامله خودداری می‌کردند. وضعیت بازار به گونه‌ای بود که حتی در واحدهای باز نیز حجم خریدوفروش به‌شدت کاهش یافته بود.

در واکنش به این اعتراض‌ها، علی‌اکبر پورجمشیدیان، معاون امنیتی و انتظامی وزیر کشور، با اشاره به وضعیت بازار ارز و انتقادات به نوسانات ارزی، به ایسنا گفته است که «همه دستگاه‌های مسئول ازجمله دولت، به‌شدت در حال پیگیری حل مشکلات و نوسانات ایجادشده در بازار هستند». معاون امنیتی و انتظامی وزیر کشور همچنین تأکید کرده است که «از نظر امکانات و کالا، هیچ مشکلی در کشور وجود ندارد و آنچه باعث التهاب شده، فضای روانی است». با این حال بازاریان و کارشناسان اقتصاد معتقد هستند که نوسان مداوم قیمت ارز، معاملات در بازار را مختل کرده و باعث نااطمینانی در فضای اقتصادی کشور شده است. در همین زمینه حسین عبده‌تبریزی، اقتصاددان، معتقد است تورم حاد با نبود زبان رسمی معامله، فقدان شاخص‌های مرجع و انعطاف‌ناپذیری قراردادها همراه شده است.

مشکل کمبود کالا نیست

آن‌طور که گزارش‌های میدانی خبرگزاری‌های رسمی مانند ایسنا و ایرنا نشان می‌دهد کسبه حاضر در تجمعات اعتراضی دلیل اصلی اعتراض و اعتصاب‌شان را مسائل اقتصادی به‌ویژه بی‌ثباتی نرخ ارز و نه کمبود کالا عنوان می‌کنند و می‌گویند که این نوسانات عملا امکان معامله، قیمت‌گذاری و حتی تأمین کالا را از آنان سلب کرده است.

ادامه در صفحه ۴